



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sponsalia Et Matrimonium

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. II. De Ætate ad Matrimonium requisita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75229)

mento accedente, confirmantur, & fiunt indissolubilia.

42. **Quæritur 10.** An quibusvis impuberibus prohibitum sit resiliere à Sponsalibus juratis? Affirmativam defendunt *Abb. Alex. de Nevo, Ancharanus, Pirh. l. cit.* propter textum *c. ex litteris cit.* Sed revera generalitas ista ex textu hoc non probatur; nam ibi sermo est de impuberibus pubertati proximis, inter quos malitia ætatem supplente, consistere potuit Matrimonium, prout colligitur ex verbo *Impubescentes*, quod idem est, ac *propè puberes*: quod confirmatur etiam ex eo, quia ibi Alexander III. foeminam jussit in uxorem recipi, & maritali affectu pertractari: quod fieri non potuisset, nisi in pubertati proximis.

43. **Quare cum Perez D. 9. sect. 2. n. 8. Pont. l. 12. c. 9. n. 8. Laym. l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 27. Wiestner hic n. 26. Reifensuel ibid. n. 16. § 17.** dicendum, solos illos à Sponsalibus juratis resiliere non posse, qui pubertati sunt proximi: in cæteris procedit solennis Regula, quod Juramentum sequatur naturam, & conditionem actûs, & obligationis, cui adjectum est, nisi aliud exprimat Jure; cum igitur Sponsalia impuberum, qui pubertati proximi nondum

sunt, includant tacitam conditionem, *Nisi pubes factus reclamem*, etiam Juramentum ijs adjectum eam includet.

Porro quando impubes pubertati 44 cenſeatur proximus, variæ sunt DD. ſententiæ, Gloſſ. in §. *pupillus V. infantia Inſt. de inutil. ſtipulat. Navar. l. 4. conf. 39. n. 11. edit. 1. Caldas in l. ſi Curatorem 1. §. minoribus n. 7. § 8. C. de in integr. reſtit.* apud Sanch. D. 51. cit. n. 23. putant, tunc maſculum cenſeri pubertati proximum, quando excedit decimum, & dimidium annum, feminam verò, quando nonum, & dimidium. Paulò magis tempus hoc contrahit Gonzal. in *c. continebatur 6. b. tit. n. 5.* ubi exiſtimat à Jure Eccleſiaſtico feminam quidem regulariter cenſeri pubertati proximam anno undecimo ætatis, ſaltem ad finem vergente, & ſub initium duodecimi, marem verò ſub finem decimi tertij, & initium decimi quarti. Optimè Menoch. *de arbitr. caſ. 57. n. 43.* Sanch. l. 7. *de Matr. D. 104. n. 40.* Farin. *prax. crim. q. 91. à n. 4.* Paul. Zacchias *qq. Medico Legal. l. 1. tit. 1. n. 24.* Wagnerck in *c. 6. b. tit. V. ſi autem. not. 2.* ob temperamenti, à quo pubertas dependet, nimiam diverſitatem relinquunt iſtud arbitrio Judicis.

§. II.

De Etate ad Matrimonium requiſita.

S U M M A R I U M.

45. 46. 47. **Ad Matrimonium contrahendum in mare requiritur ætas 14. in femina 12. annorum.**
 48. 49. **Sed Jure ſolum Eccleſiaſtico.**
 50. **Hinc Pontifex in ea etate diſpenſare poteſt.**
 51. **Contrahens poſt eam etatem contrahit valide, eſſi nondum aptus ſit ad generandum.**
 52. **Solvuntur Argumenta oppoſita.**
 53. **An etiam Epifcopus diſpenſare in etate ad Matrimonium contrahendum poſſit?**
 54. **Reſpondetur poſſe ex cauſa urgentiſſima.**
 55. **An Matrimonium, ante annos pubertatis contractum, nulla prævia diſpenſatione, ſit validum, ſi malitia etatem præveniatur?**
 56. **Defenditur affirmativa.**
 57. **Quid intelligatur hic nomine malitiæ?**
 58. **Rationes dubitandi ſolvuntur.**

59. **An caſu, quo malitia etatem non prævenit, annus 14. in mare, & 12. in femina debeat eſſe completus?**
 60. **Quomodo, phyſicè, an moraliter?**
 61. **An Matrimonium, ab impuberibus initum, ſi malitia etatem non prævenit, habeat ſaltem vim Sponſalium?**
 62. 63. **Reſpondetur cum diſtinctione.**
 64. **Diluuntur Argumenta oppoſita.**
 65. 66. **An ſi puella impubes deſponſata fuit, & traducta in domum viri, & illa pubes facta petit licentiam nubendi alteri, illa audiri debeat?**
 67. **An Sponſalia ante legitimam etatem contrahentes peccent? Reſpondetur negative.**
 68. **Secus de Matrimonio.**
 69. **Excipitur caſus urgentiſſimæ neceſſitatis.**
 70. **Rationes dubitandi ſolvuntur.**

45. **Quæritur 1.** Quænam ætas requiritur ad Matrimonium contrahendum?
 2. **Ætas legitima ad Matrimonium contrahendum eſt pubertas, ſive annus 14. in maſculo, & 12. in femina c. continebatur 6. c. a. teſtationes 10. & c. ex litteris 11. b. tit. Ad eòque major requiritur ætas ad Matrimonium, quàm ad Sponſalia; major item in mare, quàm in femina.**

R. P. Schmalzgrueber L. IV.

Ratio primi duplex afferri poteſt. 46
 1. **Quia Matrimonium majorem, & firmiorem obligationem inducit, quàm Sponſalia; ac proinde etiam majorem Judicij maturitatem, & conſenſus libertatem expoſcit.**
 2. **Quia ad Sponſalia contrahenda, ut n. 2. dictum eſt, ſufficit uſus rationis, qui impleto ſeptennio, regulariter præſens eſt; ad Matrimonium verò præter rationis uſum**

R.

etiam

etiam requiritur potentia generandi, sive habitas ad copulam carnalem perfectam. *Cutier. de Matr. c. 2. n. 4. Zoel. hic n. 10. Englibid. §. 1. n. 1.*

47 *Ratio secundi est; quia fœminæ ordinariè citius pubescunt, quàm viri: nam regulariter fœminæ viri potentes fiunt jam anno 12. ætatis, cum pubertas maribus advenire soleat primùm anno 14. cujus diversitatis causa est, quia fœminæ imperfectiores, & debiliores sunt viris; videmus autem tam in artibus, quàm in naturæ operibus, quòd ea, quæ minora, debiliores, & minùs perfectæ sunt citius pertingant ad finem, & perfectionem suæ naturæ, sicut etiam citius deficiunt.* *Gonzal. in c. 3. b. tit. n. 9. Reiffenstuel hic n. 8.*

48 *Quæritur 2. Quo Jure ad Matrimonium contrahendum requiratur pubertas? Quidam cum Alex. Carrer. l. 5. de Sponsal. c. 15. putant requiri de Jure naturæ. 1. Quia Lex naturæ ad valorem traditionis exposcit, ut se tradens habeat potestatem tradendi. Atqui ante pubertatem puer utpote adhuc impotens, non habet potestatem tradendi corpus suum ad actus conjugales, in qua tamen traditione essentia Matrimonij consistit. Igitur Jure naturæ matrimonium ab eo contractum erit invalidum. 2. Quando ex defectu consensus Matrimonium irritatur, Jure naturæ illud est irritum. Atqui ut c. ubi non est consensus 2. b. tit. innuit, ante pubertatem deest consensus sufficiens ad Matrimonium, ergo &c. 3. Ut Navar. l. 4. conf. 5. fin. b. tit. edit. 2. refert ipse Gregorius XIII. die 13. April. 1580. interpellatus pro dispensatione ad impuberis Matrimonium negavit posse in hoc Sedem Apostolicam dispensare. Possent autem dispensare, si pubertas Jure alio, quàm naturali, requireretur ad Matrimonium. Ergo &c.*

49 *Sed dicendum, solo Jure Ecclesiastico ad valorem Matrimonij pubertatem requiri. Ita S. Thom. in 4. dist. 36. q. un. art. 5. in Corp. Navar. l. 4. conf. 39. de Sponsal. edit. 1. à n. 7. Veracruz Specul. p. 1. art. 39. concl. 1. Henriq. l. 12. de Matr. c. 7. n. 1. Sanch. l. 7. de Matr. D. 104. n. 9. Fagnan. in c. de illis n. 15. b. tit. Gonzal. in c. ubi non est cit. n. 7. Gobat. Experient. tr. 9. n. 450. Zoel. hic n. 10. König n. 2. Wiestner n. 6. Reiffenstuel n. 10. Ratio est, quia Jure naturæ præter consensum ad Matrimonij contracti valorem plus non requiritur, quàm corpora habilia, etsi non sint habilia proximè. Ex quo*

Sequitur 1. Matrimonia, ab impuberibus ratione præditis inter Infideles inita, seclufa Lege illa irritante, valida esse, ut rectè Henriq. Sanch. Gonzal. Wiest. l. cit. quia Legibus Ecclesiasticis non subduntur.

50 *sequitur 2. Posse Pontificem pro bono pacis, vel ex alia justa causa etiam cum*

fidelibus dispensare, ut infra annos impubertatis constituti Matrimonium contrahant. *Navar. conf. 4. b. tit. Sanch. n. 11. Fagnan. n. 30. Gobat n. 610. Engl §. 2. n. 9. König n. 7. Wiestner, Reiffenstuel l. cit. quia pro bono pacis multa admittuntur, quæ aliàs prohiberentur can. hæc quippe 10. caus. 3. q. 6. illius enim bonum est opus pietatis, & dicitur fieri per necessitatem, quod fit gratia pacis; necessitas autem non habet Legem c. consilium 2. §. fin. de observ. Jejun. Antequam tamen ejusmodi personæ fiant potentes ad generandum, cohabitare non debent; cum enim opus conjugale propter defectum corporis exercere nequeant, & tamen periculum sit magnum, ne sapiùs, & variè contra continentiam peccent, cohabitatio iisdem permitti non potest. Magnif. P. Schmier p. 3. de Sponsal. c. 2. n. 56.*

Sequitur 3. Quod Matrimonium contractum à pubere, seu majore 14. annis, etsi tunc nondum possit cum fœmina carnaliter commiseri, nec generare, validum sit. Abb. in c. 3. b. tit. in fin. Sylv. V. Matrimonium 5. q. 7. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 5. n. 2. Sanch. l. 7. D. 104. n. 15. Honor. hic n. 3. Engl §. 1. n. 8. Pirh. n. 35. not. 4. Schambog. n. 15. König n. 7. Wiestner n. 6. Reiffenstuel n. 7. Magnif. P. Schmier l. cit. n. 55. Ratio est, quia cum ætas legitima adsit, & de nullo impedimento perpetuo constet, Matrimonium tenere debet, non obstante, quòd contrahens defacto actus conjugalis sit incapax: & ratio rationis est, quia Jus Ecclesiasticum præsentem potentiam in ijs, qui impleverunt pubertatis annos non exigit; aliàs sequeretur, quòd impotens ad copulam propter infirmitatem corporis, non possit contrahere Matrimonium, quod tamen falsum est. Quare talis expectare debet usque ad plenam pubertatem, quæ est 18. annorum, qua adveniente, si generare non possit, & mulier instet, ut Matrimonium dissolvatur, illud dissolvi potest. Sylv. Pirh. l. cit. quia tunc præsumetur impedimentum esse perpetuum. Vel saltem expectandum est tanto tempore, ex quo colligi possit, talem esse inhabilem ad carnalem copulam, sive non ex debilitate ætatis, sed ex frigiditate, sive naturâ ipsâ omnino impotentem esse. Covar. l. cit. Honor. n. 3.

Argumenta adversæ Sententiæ intentum non evincunt. Ad 1. impotentia, quæ Matrimonium invalidum reddit, debet esse perpetua, seu talis, quæ nullatenus auferrî possit præter Divinum miraculum. Talis autem non est, quæ ratione impubertatis nascitur, cum ista decursu temporis cesset. Habebit ergo se impubes Matrimonium contrahendo ita, sicut ille, qui defacto non est solvendo, qui ad solvendum obligari potest, quando spes est certa fore, ut in posterum solvendo sit. Ad 2. textus ille sumptus est ex can. ubi non est un. caus. 30. q. 2. ubi Nico-

laus

Ius Pontifex à contractu Matrimonij solum excludit illos, qui ad annos discretionis nondum pervenerunt, & infantes adhuc sunt: unde in hoc sensu intelligendum etiam est *c. ubi non est 2. cit.* Ad 3. constat Pontifices cum impuberibus ad matrimonium contrahendum sæpius dispensasse; sic enim S. Pius V. de facto dispensavit cum duobus impuberibus, teste Navar. *conf. 4. § 5. b. tit.* Clemens VIII. 1602. cum Principissa Sarni minore annis 12. teste Vincent. de Just. *de dispens. Matr. l. 3. c. 8. n. 55.* Gregorius XV. cum Duce Fiani, & Principissa Venusij annorum undecim. 1622. 11. April. teste eodem Vincentio. Quare ut Sanch. *l. cit. n. 13.* advertit, dum Gregorius XIII. negavit, posse Sedem Apostolicam in hoc dispensare, id intelligendum est, quod non solet dispensare, imò sine iusta, & gravi causa nec possit. Sed hinc oritur dubium, &

Quæritur 3. An etiam Episcopus dispensare possit, ut ante pubertatem copulari aliquis Matrimonio possit? Negat Fagnan. *in c. de illis 9. b. tit. n. 32.* & hanc sententiam dicit esse communem, & veram Canonistarum. *Rationem dat*, quia cum Lege Ecclesiastica districte prohibeantur Matrimonia impuberum non est Episcopi, hanc prohibitionem Canonis relaxare. Ad dit tamen *n. 33. § duob. seqq.* Episcopum dispensare posse in casu, quo incertum est, an malitia suppleat ætatem, quamvis fateatur etiam hanc Sententiam multas, & graves pati difficultates.

Sed dicendum, satis probabiliter etiam Episcopum ex causa urgentissima, præsertim publica, & pro bono communi pacis v. g. dispensare posse, præsertim in casu, quo contrahentes sunt prope annos puberes, & dubium adest, an non malitia ætatem suppleat. Ita Covar. *in c. alma p. 1. §. 7. n. 8.* Sanch. *l. 7. de Matr. D. 104. n. 12.* Suar. *l. 6. de Legib. c. 14. n. 2.* Salas de Legib. *D. 20. sect. 3. à n. 22.* Bonacin. *de Matr. q. 1. p. 4. n. 13.* Barbof. *in c. non est 2. b. tit. n. 5.* Gonzal. *ibid. n. 7.* Reiffenstuel *hic n. 11.* Magnif. P. Schmier *p. 3. de Sponsal. c. 2. n. 57.* arg. *c. non est 2. b. tit.* ubi quod dispensatio in hoc fieri possit, deciditur, & facienda nulli reservatur, atque hoc ipso Episcopis tacite permittitur; quia universaliter, quandoque in aliquo textu permittitur dispensatio, & non additur, cui permissa sit, censetur concessa Episcopo, ut cum communissima aliorum probat latè Sanch. *l. 8. de Matr. D. 5. n. 1.* Barbof. *de Offic. Episc. alleg. 33. n. 17.*

Quæritur 4. An Matrimonium, ante annos pubertatis contractum, nulla prævia dispensatione, sit validum, si malitia ætatem præveniat? Pro negativa pugnant ferè eadem argumenta, quæ *suprà n. 9.* in simili questione de Sponsalibus attuli, & præcipuè. I. Quia contractui Sponsalium R. P. Schmalzgrueber *L. W.*

per SS. Canones præfixus est annus 14. in masculis, 12. in feminis. Atqui præfixum à Jure tempus prævenire non licet. Ergo &c. 2. Ante expletum tempus à Jure præscriptum non potest emitte validè Professio Religiosa, etsi prudentia ætatem præveniat. Ergo nec Matrimonium contrahi.

Sed dicendum, si malitia præveniat ætatem, sicut Sponsalia ante septennium, ita etiam Matrimonium ante 12. vel 14. ætatis annum iniri validè posse. Ita Gutier. *de Matrim. c. 2. n. 23.* Sanch. *l. 7. de Matr. D. 104. n. 5.* Vivian. *in c. de illis 9. b. tit. pr.* Fagnan. *ibid. n. 18. § seqq.* Barbof. *n. 2.* Gonzal. *in c. 2. eod. n. 7. & inc. 3. n. 4.* Illung. *tr. 6. D. 9. n. 107.* Honor. *hic n. 4.* Engl. *§. 1. n. 8.* Schambog. *n. 15.* Zœl. *n. 10.* König. *n. 7.* Reiffenstuel. *n. 9.* & clarè decisum est *c. de illis cit.* Ratio est, quia in contrahendo Matrimonio attenditur habitus ad generationem, & capacitas doli, sive discretio ad intelligendam vim consensûs conjugalis: quare si hæc duo adsint, etiam ante ætatem Jure præscriptam validum erit Matrimonium, quippe cui solum ideo tempus præscribitur, quod ante illud communiter pubertas non adsit. Neque tunc opus erit ulla dispensatione, cum taxatio ætatis solum sit conditionata, nisi scilicet malitia ætatem præveniat. Fagnan. *l. cit. n. 38.*

Dixi *Habilitas ad generandum, & Capacitas doli*; quia nomine malitiæ communiter intelligunt DD. non tantum aptitudinem ad copulam, sed etiam capacitatem doli, seu discretionem, & judicium rationis sufficiens ad cognoscendum itarum conjugalem, ejusque perpetuum, & indissolubile vinculum. Unde etiam *in c. continebatur 6. b. tit.* ponderatur non tantum copula, sed etiam ætas pubertati proxima. Ergo sola copula non est sufficiens, sed utrumque, potentia scilicet generandi, & discretio copulavè requiritur, ut ante legitimam ætatem validè iniri Matrimonium possit. Abb. *in c. de illis cit. n. 4.* Sylv. *V. Matrimonium 5. q. 2.* Covar. *p. 2. de Sponsal. c. 5. n. 3.* Henriq. *l. 11. de Matr. c. 13. n. 10.* Sanch. *D. 104. cit. n. 21.* Fagnan. *in c. de illis cit. n. 8.* Wagnereck *ibid. not. 3.* Barbof. *n. 5. & in c. fin. h. tit. n. 3.* Gonzal. *in c. 2. cit. n. 7.* Pirhing. *hic n. 37. not. 1.*

Neque obitant Argumenta opposita. Ad 1. Præfixio illa ætatis tantum operatur, ut qui illam habet, relevetur ab onere probandi pubertatem, cum juvenitur præsumptione Juris, & censeantur puberes; quamdiu contrarium non probatur. E contrario verò, quia pubertas ante prædictum tempus non præsumitur, qui dicit minorem esse puberem, probare debet, cum habeat præsumptionem contra se. Fagnan. *l. cit. n. 21.* Ad 2. Negatur paritas. Disparitatis rationem assignat S. Thom. *in 4. dist. 36. q. un. art. 1.* quia *Votum Religionis est*

eorum, quæ sunt supra inclinationem naturæ, quæ majorem difficultatem habent, quam Matrimonium.

59 Quæritur 5. An casu, quo non constat, quod malitia ætatem suppleat, annus 12. in famina, & 14. in mare debeat esse completus, ut contrahi Matrimonium possit? R. Affirmative, prout clarè colligitur ex c. continebatur 6. b. tit. ubi ad valorem Matrimonij puella non duodenis ponderatur, eam proximam duodecim annis fuisse, & à viro cognitam. At si non peteretur duodecim annus completus, non esset opus ponderare utrumque; ergo &c. Conf. ex c. attestaciones 10. eod. ibi, Antequam ad annum decimum quartum pervenisset; & ex c. ex litteris 11. ibid. ubi ponuntur verba, Donec compleat annum decimum quartum. Denique c. fin. eod. proponitur casus de puella, quæ circa duodecim annum nupit, & tamen deciditur conjugium non valuisse, nisi malitia suppleat ætatem, ubi Gloss. V. Circiter ait ad modicum tempus referri eam dictionem. Sentit ergo textus non valere Matrimonium faminæ, cui modicum tempus ad duodecim annum completum deficit, nisi malitia ætatem suppleat. Et ita fatentur universi DD. in textibus allegatis teste Sanch. D. 104. cit. n. 1.

60 Non tamen debet ætas ista, & ætatis esse completus omnino physicè, sed sufficit, si moraliter: quo differt Matrimonium à Sponsalibus; in Matrimonio enim propter specialem illius favorem ultima dies inchoata pro completa habetur arg. l. qua ætate 5. ff. qui testam. facer. poss. Joan. Andr. in c. fin. b. tit. n. 3. Abb. ibid. n. 6. Brunell. de Sponsal. concl. 4. n. 6. Sylv. V. Matrimonium 5. q. 5. Gutier. de Matr. c. 2. n. 19. & 20. Sanch. D. 104. cit. n. 2. & apud hunc plures alij. Imo nonnulli putant sufficere eam ætatem ad Matrimonium, quamvis tres dies ex ea deficient: & Martin. de Ledesm. p. 2. q. 60. art. 1. col. penult. §. hæsitabis ulterius. judicat, satis esse, quamvis desint dies decem: quam tamen utramque opinionem reprobat Sanch. l. cit. n. 3. ex ratione, quod DD. tanquam aliquid speciale affirmant de Matrimonio illud valere, quamvis ultima dies sit solum incepta.

61 Quæritur 6. An Matrimonium, in initio inter puberem, & impuberem, vel duos impuberes, in quibus malitia ætatis defectum non supplet, valeat saltem in vim Sponsalium? Negat Petr. de Ledesm. de Matr. q. 45. art. 4. p. 2. post dub. 4. quem sequitur P. Engl. hic §. 1. n. 10. Videnturque hoc colligi 1. ex l. questum 9. ff. de Sponsal. ubi dicitur, Sponsalia quidem per matrimonium, ob defectum ætatis invalidè contractum, non destrui, si præcesserint; casu tamen, quo nulla præcesserunt Sponsalia; ea per ejusmodi Matrimonium non induci. 2. Quia actus agentium non

operantur ultra intentionem illorum arg. l. non omnis 19. ff. si cert. petat. atqui impuberes Matrimonium contrahendo revera non Sponsalia, sed Matrimonium contrahere intenderunt; ergo &c. 3. Quia quoties de contrahenda obligatione agitur, locus est Regulæ, Quod voluit, non potuit, & quod potuit, non voluit. Agitur autem in casu nostro de contrahenda obligatione, cum hanc inducant Sponsalia. Ergo juxta Regulam allatam dicendum est, quod ita contrahentes Matrimonium Sponsalia non voluerint: inducuntur autem Sponsalia consensu mutuo, ergo &c.

Sed meliùs adhibetur distinctio: Vel 62 enim impuberes contrahendo Matrimonium per intentionem suam expressè excluderunt Sponsalia, vel non excluderunt. Si hoc posterius, inducitur per hujusmodi Matrimonium obligatio Sponsalium, ut clarè decifum est c. fin. b. tit. & c. un. §. idem quoque eod. in 6. & notant Gloss. in c. un. cit. V. Matrimonium, Franc. ibid. n. 2. Brunell. de Sponsal. concl. 6. n. 2. Covar. p. 1. de Sponsal. c. 3. n. 3. Gutier. de Matr. c. 2. n. 16. §. prædicta, Sanch. l. 1. de Matr. D. 21. n. 2. Laym. l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 17. §. tertio. Vivian. in c. fin. cit. pr. Barbof. ibid. n. 1. §. 8. Gonzal. n. 4. Fagnan. in c. tua 1. eod. Wag-nereck in c. un. cit. not. 1. Passerin. ibid. n. 15. §. 16. Vallens. de Sponsal. §. 7. n. 2. Honor. hic n. 10. Zoel. n. 15. Pirh. n. 13. §. 14. Schambog. n. 8. Wiestner n. 23. Reiffenstuel n. 12. Magnif. P. Schmier p. 3. de Sponsal. c. 2. n. 41. Ratio est, quia licet expressè intenderint solum Matrimonium, & actualem traditionem Juris in corpora ad actus conjugales, virtualiter tamen ex præsumptione, & interpretatione Juris Ecclesiastici censentur intendisse saltem Sponsalia, & mutuam obligationem ad hujusmodi traditionem actualem suo tempore faciendam, si nunc illa ex defectu ætatis non valeat, ut adeo locus sit regulæ, si actus non valet, ut ago, valeat meliori modo, quo potest.

Si prius contingat, & contrahentes 63 expressè excluderint Sponsalia, dicendum est, neque istorum obligationem induci ab hujusmodi Matrimonio, ut cum Sylv. V. Matrimonium 5. q. 8. in fin. docent DD. cit. & ratio est, quia textus cit. solum interpretantur voluntatem contrahentium occultam, non advertantur expressæ, ut clarè indicatur §. idem quoque cit. ibi, Quæ Juris interpretatione tantum fuerunt Sponsalia de futuro: cujus interpretationis fundamentum est, quod in dubio censeantur impuberes hujusmodi contrahere secundum Jus. Adde autem, ejusmodi Matrimonium, sive cum vim Sponsalium de futuro habet, sive quando non habet, si ætate prohibente contractum invalidè est, per lapsum dicti temporis, & pubertatis adventum non convalescere, nisi ali-

aliter approbetur *c. fin. cit.* & *c. un. §. idem quoque eod. in 6. Honor. hic n. 10.*

64 Argumenta *n. 61.* posita contrarium non evincunt. *Ad 1.* ut ex communi aliorum sensu rectè monet Gonzal. *c. fin. cit. n. 4.* dispositio illa Juris Civilis per Jus Canonicum est correcta. unde cum de Matrimonio, & Sponsalibus agitur, non Jure Civili, sed Canonico standum est. *Ad 2.* obligatio Sponsalium, si à contrahentibus expressè exclusa non est, non est contra, sed vel maximè juxta intentionem illorum, saltem implicitam, & virtualem; quia Sponsalia in Matrimonij contractu virtute clauduntur, ut bene Sanch. *n. 2. cit.* *Ad 3.* illi regulæ locus est, quando agitur de contrahenda obligatione, à qua se contrahens expedire non potest. Potest autem sic contrahens Matrimonium in impubertate se obligatione sponsalium expedire; quia licet resiliere nequeat, durante impubertate, pubertatem tamen adeptus liberè resiliere potest, ut dictum est *n. 28* nisi post pubertatem præsumpta ista Sponsalia tacitè, vel expressè ratificaverit; in hoc enim ista cum veris paria sunt.

65 Quæritur 7. An si puella impubes desponsata fuit, & traducta in domum viri, & illa pubes facta petat licentiam nubendi alteri, illa audiri debeat? *Responsum.* Affirmativè: patet ex modò dictis. Excipitur, nisi vir juret se illam carnaliter cognovisse; tunc enim distinguendum est. Vel enim vir dicit se copulam habuisse cum illa impubere, vel cum pubere jam, aut pubertati proxima.

Si primum, non obstante Juramento viri, femina negante copulam, separari illa à viro post pubertatem adeptam potest, ut contra Abb. *in c. continebatur 6. h. tit. n. 7.* & alios verior est sententia Alex. de Nevo *ibid. n. 32.* Covar. *p. 2. de Sponsal. c. 5. n. 3.* Sanch. *l. 7. de Matrim. D. 104. n. 33.* Wagnereck *in c. 6. cit. V. si vir. not. 2.* Pirh. *hic n. 23. not. 2.* quia præsumptio est pro femina, quòd copula non intercesserit. Inducetur tamen eo casu impedimentum publicæ honestatis; quia licet ejusmodi Desponsatio non valuerit in vim Matrimonij, valuit tamen in vim Sponsalium. Pirh. *n. 23. cit. not. 4.*

66 *Si Secundum,* & vir juret se copulam cum illa habuisse, cum jam esset pubertatem adeptam, Jure antiquo Matrimonium ejusmodi, quod durante impubertate habebat tantum vim Sponsalium, per ejusmodi copulam transijt in Matrimonium, quod, cum consummatum hoc modo sit, separationem non amplius patitur. Creditur autem eo casu potius viro affirmanti, & juranti, quam feminae neganti, nisi contrarium ipsa plenè probet, ut habetur *can. si quis 3. caus. 33. q. 1.* cujus ratio triplex est. 1. Quia vir est caput mulieris, habetque po-

testatem in illam, & est firmioris animi, quam illa. 2. Quia cum Matrimonium sit favorabile, pro illa stat præsumptio. 3. Quia vir fuit solus cum sola, & ideo creditur cognita ab illo.

Dixi autem, *Jure antiquo;* nam Jure novo Trid. quo sublatum est Matrimonium clandestinum, copula superveniens in pubertatem adeptam plus non addit, nisi ratificationem Sponsalium, ad effectum, ut spontè illam admittens resiliere non amplius possit.

Quæritur 8. An Sponsalia, vel Matrimonium ante legitimam ætatem contrahentes peccent? *Satis certum est,* non peccari per contractum Sponsalium ante septennium; quia peccatum quodcumque supponit usum rationis, qui si addit, validè & licitè, etiam ante septennium, ineuntur Sponsalia; cum ad hæc in personis aliàs habilibus plus non requiratur, quam rationis usus. Sanch. *l. 1. de Matr. D. 17. n. 4.*

Major quæstio est de Matrimonio inito ab impuberibus, in quibus ætatem non supplet malitia. Abb. *in c. ubi non est 2. h. tit. n. 1.* Sanch. *D. 17. cit. n. 6.* Pont. *l. 12. de Matr. c. 5. n. 4.* Wagnereck *in c. ubi non est cit. V. ne aliqui. not. 2.* Zoel. *hic n. 9.* excusant ejusmodi contractum Matrimoniale saltem à culpa gravi, modò copulam carnalem, dum impuberes sunt, non attentent. Ducuntur textibus *c. fin. h. tit. & c. un. §. idem quoque eod. in 6.* quibus ut ajunt, permittitur impuberibus contractus per verba de præsentem, & tantum vetatur conjunctio per copulam carnalem. Addunt rationem; quia si peccaretur ejusmodi contractu, peccaretur vel ob injuriam illatam personæ tertie, vel ob irreverentiam irrogatam Sacramento. Atqui tali casu nulla inferitur injuria personæ tertie, nec irrogatur irreverentia aliqua Sacramento; quia solum habet vim Sponsalium, quæ licitissime personæ etiam impuberes celebrant. Ergo &c.

Verùm his non obstantibus, dicendum hujusmodi contractum, ab impuberibus celebratum, extra casum urgentissimæ causæ pacis v. g. conciliandæ, vel conservandæ, à gravi culpa excusari non posse. Ita Host. *in c. ubi non est cit. pr.* Alex. de Nevo *ibid. n. 2.* Paludan. *in 4. dist. 28. q. 2. art. 1. à n. 8.* Sylv. *V. Matrimonium 5. q. 6.* Navar. *Man. c. 22. n. 31.* Perr. de Ledesma, *de Matr. q. 43. art. 2. dub. 3.* Gutier. *de Matr. c. 2. n. 10.* Coninck *de Sacram. D. 21. n. 54.* Pal. *tr. 28. D. 1. p. 6. n. 13.* Gonzal. *in c. ubi non est cit. n. 7. fin.* Schambog. *hic n. 13.* König *ibid. n. 3.* Wiestner *n. 30.* Magnif. P. Schmier *p. 5. de Sponsal. c. 2. n. 43.* & colligitur ex *c. ubi non est cit.* ubi Nicolaus I. ejusmodi Matrimonia prohibens, utitur verbis, *Districte prohibemus,* quæ verba serio impositum præceptum, vel prohibitionem denotant, saltem si materia gravis sit,

ut docet Suar. l. 5. de LL. c. 3. n. 6. cum alijs. Atqui in proposito casu materia gravis est, quippe cum attentetur Sacramenti invalidi administratio. Ergo cum ejusmodi administratio magnam contineat Sacramenti irreverentiam, extra urgentissimæ necessitatis casum toleranda non est.

99 Dixi extra casum urgentissimæ necessitatis; nam casu, quo bonum publicum id exigeret, & probabile esset eos capaces esse Matrimonij, licet per verba de præfenti contraherent; quia necessitas excusaret irreverentiam, quæ aliàs Sacramento fieret. Coninck n. 54. cit. in fin.

Neque dicas, verba illa restrictius interpretanda sunt, ut intelligenda de conjunctione per copulam carnalem; nam contra est, quia Pontifex, ut modo dictum est, con-

junctionem, quam prohibet, permittit pro bono pacis, atqui conjunctio per copulam carnalem impuberibus, in quibus malitia ætatem non supplet, etiam pro bono pacis permessa non est. ergo non de hac, sed de conjunctione per Matrimonij contractum Pontifex loquitur, eamque prohibet.

Ad textum in contrarium allegatos, & 70 plures alios, qui fortè afferri possent, dico, per eos non permitti Matrimonium impuberibus, sed tantum narrari factum absque ulla illius approbatione, & sic contracto Matrimonio adstrui solam vim Sponsalium. Ad argumentum ex ratione patet ex ratione Responsionis n. 68. datæ, gravem hujusmodi Contractu Sacramento irrogari injuriam.

§. III.

De Consensu Parentum.

S U M M A R I U M.

71. Matrimonia à Liberis contracta, parentibus inconsultis, vel etiam invitis, defacto sunt valida.
72. 73. An etiam valida sint Jure Civili?
74. 75. 76. Vel Canonico antiquo?
77. An, & quomodo peccent Liberi, contrahentes Matrimonium, parentibus inconsultis?
78. 79. Vel consultis quidem, sed contra ipsorum consilium?
80. Quare Liberi teneantur parentum consilium exquirere, non tamen sequi?
81. 82. 83. 84. An valida sint Sponsalia de futuro, inita invitis parentibus?
85. An isti Sponsalia Liberorum irritare valeant?

86. &c. An obligari, & compelli Liberi à Parentibus possint ad ineunda conjugia, quæ ab ipsis injuri Parentes volunt?
92. An propterea, quod invitis Parentibus contrahant, possint exheredari?
94. Tenetur negativa.
95. Ita, ut ne Dos quidem ex causa ista possit negari filie.
96. Solvuntur Objectiones.
97. Quid circa hoc dicendum de Jure speciali?
98. Utrum Leges, & Statuta, quæ ob hanc causam aut hereditate privant, aut exheredari permittunt Liberos à parentibus, justæ sint?
99. Argumenta sententiæ negativæ.
100. Propugnatur affirmativa.
102. Respondetur ad opposita.

71 **Q**Uæritur I. An præter consensum ipsorum contrahentium, ad valorem Matrimonij, à Liberis contracti, necessarius sit consensus Parentum? Certum est, etsi defacto Liberi, contra rationabilem parentum voluntatem Matrimonia ineundo, graviter peccent, ipsa tamen Matrimonia illorum ob deficientem parentum consensum non hoc ipso fieri irrita, sed manere omnino valida. Est indubitata Catholicorum sententia contra Hæreticos nostri temporis Juris DD. & definitum est à Trid. sess. 24. c. 1. pr. de reform. Matr. ubi hujus S. Synodi PP. Anathematè damnant eos, qui Matrimonia, à Filijs familias sine consensu parentum contracta, affirmant irrita esse, & parentes ea rata, vel irrita facere posse. Ratio sic statuendi gravissima fuit, quia in ijs, quæ ad statû electionem pertinent, quivis liber, & sui Juris est, neque ab arbitrio alterius pendet: quod maximè locum habet in Sta-

tu Matrimonij: quia gravia onera annexa habet, estque indissolubilis, & perpetua quædam quasi servitus, à qua per naturam liberi sumus: unde non debet ejus electio pendere ab aliorum voluntate, quam eorum, qui illum liberè suscipiunt.

Controversia inter DD. Catholicos 72 est, an etiam veteri Jure valida fuerint filiorum Matrimonia, ab his contracta sine parentum consensu? Et quidem in Jure Civili complures inveniuntur textus, ex quibus erui potest, quòd illo Jure invalida fuerint. Et talis est 1. textus pr. Inst. de Nupt. ubi Imperator, Justas, inquit, Nuptias inter se Civis Romani contrahunt, qui secundum præcepta Legum coeunt - - dum tamen, si filij familiarum sint, consensum habeant parentum, quorum in potestate sunt; nam hoc fieri debere, Civilis, & naturalis ratio suadet, in tantum, ut jussus parentis præcedere debeat. 2. L. nuptie 18. ff. de rit. nupt. ubi Julia-